

Халқ сўзи

2026 йил — МАҲАЛЛАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЖАМИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2026 йил 1 октябрь, № 205 (9376)

Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

ДАВЛАТИМИЗ РАҲБАРИ ФИФА ПРЕЗИДЕНТИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 30 сентябрь куни Халқаро футбол ассоциациялари федерацияси (ФИФА) раҳбари Жанни Инфантинони қабул қилди.

Сўхбат аввалида ФИФА Президенти Ўзбекистоннинг футболдаги ютуқлари ҳамда мамлакатимизда спортни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга қаратилган самарали ислохотлар натижаларини эътироф этди.

Ўзбекистон ва Озарбайжонда йирик, нуфузли спорт тадбири — 20 ёшгача бўлган ёшлар ўртасидаги футбол бўйича жаҳон чемпионатини ўтказиш учрашувнинг асосий мавзуси бўлди.

ФИФА билан футболни оммалаштириш, айниқса, ёшлар орасида ушбу спорт турига қизиқишни янада кучайтиришга қаратилган қўшма дастурларни илгари суриш борасида самарали ҳамкорлик йўлга қўйилгани катта мамнуният билан қайд этилди.

Шерикликни, аввало, футболни ташкил этиш ва бошқариш тизимини трансформация қилиш, ёш истеъдодларни кашф этиш ва уларнинг салоҳиятини рўёбга чиқаришга қўмаклашиш ҳамда мураббийлар, ҳакамлар, менежерлар, спорт шифокорлари ва техник мутахассисларни халқаро савияда тайёрлаш йўналишларида янада кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Ўзбекистонда ФИФАнинг йирик турнирлари ва тадбирларини ташкил этиш ҳамда Тошкент шаҳрида федерациянинг минтақавий ваколатхонасини очиш жараёнини жадаллаштиришга алоҳида эътибор қаратилди.

Ў.А.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Матбуот хизмати сурати.

ЎЗБЕКИСТОН ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАРИГА

Муҳтарам устоз ва мураббийлар!

Аввало, ўз ҳаётини дунёдаги энг улуғ ва шарафли ишга — ёш авлод тарбиясига бағишлаб келаётган сиздек мўътабар зотларни, юртимиздаги барча педагог ходимларни 1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни билан чин юракдан муборакбод этаман.

Ушбу кутлуг айёмда Янги Ўзбекистонимизнинг куч-қудрати ва салоҳияти, қўлга киритаётган улкан ютуқ ва марраларимиз, қалбимиздаги олийжаноб фазилатларнинг безавол манбаларидан бири бу билим-маърифат, тарбия ва маданият эканини янада чуқур ҳис этамиз. Азиз фарзандларимизни айлани шу руҳда тарбиялаб, Ватанимиз равнақиға муносиб ҳисса қўшиб келаётган барча заҳматкаш муаллимларимизга, устоз-домлаларимизга санимий миннатдорлик билдириб, чексиз ҳурмат ва эҳтиром билан таъзим қиламиз.

Қадрли юртдошлар!

Богча ва мактаб оstonасига илк бор қадам қўйган ҳар бир бола учун билимлар эшиги, мўъжизалар оламини очадиган муҳтарам ўқитувчи ва мураббийлар тимсолида биз янги шахс, янги авлод тарбиячиларини кўрамыз. Шу йўлда шоғирдларига кўз нури, юрак кўрини бериб меҳнат қиладиган, ўз касбига содиқ ва жонкуяр бундай инсонлар, ҳеч шубҳасиз, миллий педагогикамизнинг олтин фондиди ташкил этади. Мен Учинчи Ренессанснинг мустаҳкам пойдеворини айнан мана шундай фидойи устозлар фаолиятида, уларнинг касб маҳорати, қалб саховатида кўраман.

Мактаб келажақ боғи бўлса, муаллим шу масканда умид ниҳолларини ўстирадиган моҳир боғбондир. Ўқитувчи — меҳр дарёси, эзгулик булоғи, маърифат кўешидир. Шу боис бу масъулиятли соҳа ходимларининг меҳнатини улуғлаш ва қадрлашдан ҳеч қачон чарчамаймиз.

Азиз дўстлар!

Бугунги кунда эришаётган, ҳавас қилса арзийдиган натижаларимиз орасида таълим йўналишидаги ютуқларимиз биз учун алоҳида қадрли десам, ўйлайманки, бутун халқимизнинг фикрини ифода этган бўламан. Чунки бундан атиги ўн йил олдин ижтимоий ҳаётимизда гоят оғир, отаналарни энг қийнайдиган соҳа — айнан таълим-тарбия соҳаси, энг камситилган касб эгаси эса ўқитувчилар эди. Сизлар билан бирга қаттиқ ишлаб, қанча-қанча муаммоларни ҳал қилдик, олдимизда турган тўсиқ-ғовларни бартараф этдик.

Ҳозирги вақтда таълим соҳаси жадал ривожланаётган соҳага, ўқитувчилик эса обрў-эътиборли касбга айланмоқда.

Буни куйидаги мисолларда яққол кўриш мумкин. Ҳозирги вақтда мамлакатимиздаги 40 минг ўқитувчи 1 минг доллар, уларнинг 1 минг 500 нафари 2 минг доллардан зиёд миқдорда маош олмақда. Жорий йил янги форматда ўтказилган “Йил ўқитувчиси” танловининг 208 нафар тўман ва шаҳар босқичи ғолибларига илк бор 616 миллион сўмдан мукофот берилди. Бундай рағбатлантириш механизмлари келгуси йилда боғча тарбиячилари ва техник усталари фаолиятига ҳам жорий этилади.

Сўнгги ўн йилда юртимизда 1 миллион 800 минг ўринли богча, 1 миллион 500 ўринли мактаблар барпо этганимиз, 10 мингдан зиёд богча ва мактабни замонавий кўринишга келтирганимиз тарихимизда мисли қўрилмаган натижалардир. Президент, иxtисослашган ва ижод мактаблари каби мутлақо янги намунадаги таълим даргоҳлари пайдо бўлгани, олий ўқув юртлари сони 77 тадан 205 тага ўсиб, улардаги қамров 45 фоизга етгани ҳам албатта катта ижобий ўзгаришдир.

Соҳада хусусий сектор изчил ривожла-

ниб, соғлом рақобат муҳити шаклланимқда. Энг муҳими, ана шундай шароитда ишлаб, билим ва малакасини ошириш ҳамда намоён этишга қодир бўлган янги педагоглар авлоди майдонга чиқмоқда.

Таълим ислоҳоти йўлидаги бундай улкан ютуқларимиз билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Табииyki, буларнинг барчаси ўқув-тарбия ишларининг сифати ва самарасини оширишга хизмат қилмоқда. Масалан, 2026 йилда юртимиз ўқувчилари халқаро олимпиадаларда 228 та медални қўлга киритгани, жумладан, мамлакатимизда бўлиб ўтган халқаро кимё ва информатика олимпиадаларида ўғил-қизларимиз юқори ўринларни эгаллагани гоят қувонарлидир.

Бир неча кун олдин қадимий Самарқанд шаҳрида якунига етган Бутунжаҳон шахмат ҳамда парашахмат олимпиадаларида ғолиб ва совриндор бўлиб, Ватанимиз шухратини дунёга тараннум этган азамат ёшларимизнинг том маънода тарихий ютуқларни қўлга киритишида сизларнинг хиссангиз бекиёс эканини эл-юртимиз яхши билади ва юксак қадрлайди.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ВА БЕЛАРУСЬ ТАДБИРКОР АЁЛЛАРИНИНГ БИЗНЕС ФОРУМИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Ҳурматли форум иштирокчилари!

Қадрли дўстлар!

Сизларни Ўзбекистон ва Беларусь тадбиркор аёлларининг Хоразм заминидан — гўзал Хивада ўтказилаётган тўртинчи бизнес форумининг очирилиши билан санимий кутлайман.

Бу ноёб шаҳар асрлар давомида Буюк Ипак йўлининг энг муҳим марказларидан бири бўлиб келган. Бу ерда турли маданиятлар бир-бирини бойитган, савдо ва ҳунармандчилик ривожланган, янги ғоя ва технологиялар пайдо бўлган.

Бугун меҳмондўст Хива яна очик мулоқот ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик маконига айланиб бораётгани чуқур рамзий маънога эга.

Азиз дўстлар!

Ўзбек ва беларусь халқларини мустаҳкам дўстлик, ўзаро ҳурмат ва ишонч ришталари боғлаб туради. Кейинги йилларда мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар янада жадал ривожланиб,

янги амалий маъно-мазмун билан бойиди.

Давлатларимиз ўртасида жорий йил 9 июль куни Стратегик шериклик муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги декларациянинг имзоланиши катта сиёсий аҳамиятга молик воқеа бўлди. Ушбу муҳим ҳужжат ва 2026 — 2030 йилларда савдо-иқтисодий ва ижтимоий-гуманитар ҳамкорликни ривожлантириш бўйича чора-тадбирлар режаси ҳамкорлигимизнинг узок муддатли йўналишларини белгилаб берди.

Бугунги кунда Ўзбекистон ва Беларусь саноат ва қишлоқ хўжалиги, савдо ва инвестициялар, транспорт ва логистика, илм-фан, таълим, соғлиқни сақлаш, маданият ва туризм соҳаларида муваффақиятли ҳамкорлик қилмоқда.

Ўтган йил якуни бўйича ўзаро савдо ҳажми 1 миллиард долларга яқинлашди. Бизнинг умумий вазирамиз — 2030 йилгача бу кўрсаткични икки баробар оширишдан иборат. Ушбу мақсадга эришиш учун мамлакатларимиз иқтисодиётининг

бир-бирини тўлдирадиган имкониятларидан янада фаол фойдаланиш, саноат кооперациясини ривожлантириш, икки мамлакат ҳудудлари ва ишбилармон доиралари ўртасидаги тўғридан-тўғри алоқаларни мустаҳкамлаш муҳимдир.

Бу ишларда тадбиркор аёллар фаол иштирок этаётгани қувонарлидир. Улар янги бозорларни муваффақиятли ўзлаштирмоқда, замонавий технологияларни жорий этмоқда, талаб юқори бўлган ишлаб чиқариш ва хизматларни ривожлантирмоқда. Шу боис хотин-қизлар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлашни биз нафақат муҳим ижтимоий вазифа, балки энг аввало, мамлакатларимизнинг иқтисодий ўсиши, инновацион ривожланиши ва рақобатбардошлигини оширишнинг муҳим омили деб биламиз.

Хурматли форум иштирокчилари!

Ушбу учрашув Ўзбекистон ва Беларусь ишбилармон аёллари ўртасидаги тўғридан-тўғри ва очик мулоқот олиб

(Давоми 2-бетда).

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон —
КЕЛАЖАГИ
Буюк
ДАВЛАТ

УСТОЗНИ ЭЪЗОЗЛАШ — КЕЛАЖАКНИ ЭЪЗОЗЛАШ

Президентимиз

Шавкат Мирзиёев

Ўқитувчи ва мураббийлар куни арафасида «Янги Ўзбекистон» университетига ташриф буюриб, таълим соҳасидаги ислохотлар ва келгусидаги режаларга бағишланган кўргазма билан танишди.

Давлатимиз раҳбарига дастлаб юртимизда таълимнинг узвийлигини таъминлаш борасидаги ишлар, эришилган натижалар ва келгуси режалар тақдирот қилинди. Мамлакатимиз етакчиси университетнинг ўқув ва илмий инфратузилмасини кўздан кечирди. Профессор-ўқитувчилар ва талабалар, халқаро таълим дастурларини жорий этиш бўйича хорижлик ҳамкорлар билан сўхбатлашди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг “Янги Ўзбекистон” университетига устоз ва мураббийлар билан учрашуви таълим тизими ривожини янги босқичга олиб чиқиш, педагоглар мақомини юксалтириш ва билимни авлодни тарбиялаш йўлидаги устувор вазифаларни белгилаб берган тарихий воқеалик бўлди.

Тадбирнинг “Янги Ўзбекистон” университетига ўтказилганида ҳам рамзий маъно бор. Зеро, бу даргоҳ — янги университет, унда янги замон таълим муҳити, янги авлод таълим дастурлари ва янги тафаккур учун назарий-амалий асос мужассам. Бу эса Янги Ўзбекистонда таълим тизимини бутунлай янги босқичга олиб чиқиш ва такомиллаштириш йўлида олиб борилаётган давлат сиёсатининг моҳиятини ўзида ифода этади.

Шу боис юксак руҳда кечган мулоқотда гап, аввало, миллат келажаги ҳақида, бугун мактаб партасида ўтирган боланинг эртага қандай инсон бўлиши, қандай билим ва касб эгаси бўлиб етишиши, мамлакат тараққиётига қандай ҳисса қўшиши ҳақида борди.

Жаҳонда билим ва технологиялар мисли қўрилмаган суръатда ўзгараётган тезкор бир шароитда Ўзбекистон таълими қандай қилиб дунёдаги энг илғор талабларга мослашади? Жаҳонда рақобатбардош кадрларни камолга етказишда яна қайси жиҳатларга эътибор берилиши лозим? Энг муҳими, ана шу улкан вазифаларни зиммасига оладиган устознинг қадри, меҳнати ва масъулияти бугун қай даражада бўлиши керак?

Давлатимиз раҳбари барча педагогларни касб байрами билан санимий табриқлар экан, айлани шу масалаларга ургу қаратди, устозлик касбининг инсон ва жамият ҳаётидаги бекиёс ўрнига тўхталди.

— Ўқитувчи — меҳр дарёси, ўқитувчи — эзгулик булоғи, ўқитувчи — маърифат кўеши! — деди Президентимиз.

Бу сўзлар мулоқотнинг бутун мазмунини белгилаб берди. Чунки таълимдаги ҳар қандай ислохотнинг марказида, аввало, инсон — боланинг қалби, унинг қизиқиши, қобилияти, орзуси ва шу қалбга йўл топа оладиган устоз туради.

Бугун юқори технологиялар даврида яшаймиз. Суний интеллект матн ёзади, дастур тузади, маълумотни таҳлил қиладди. Бир неча йил аввал ҳаёлотдек туюлган имкониятлар энди қундалик ҳаётимизга кириб келмоқда. Аммо бир ҳақиқат ўзгармайди. Технология маълумот бериши мумкин. Лекин инсонга чин инсонлиқни ўргатиш учун, албатта, устоз керак.

Компьютер, шубҳасиз, билимлар манбаси, янгилеклар сари дарча. Аммо боланинг кўзидаги ишончсизликни пайқаш, ундаги иқтидорни кўриш, хатосидан тўғри хулоса чиқаришга ўргатиш, қалбда Ватанга муҳаббат, масъулият ва эзгулик туйғусини уйғотиш — инсоннинг меҳри ҳамда шахсий намунасига боғлиқ. Шу маънода, бугун устознинг вазифаси кечагидан-да кенг ва мураккаб.

Буюк аждодларимиз камолоти ортида ҳам ана шундай устозлар турган. Имом Бухорий, Беруний, Амир Темур, Алишер Навоий каби улуғ сиймоларни етиштирган маърифат муҳитида устознинг ўрни бекиёс бўлган. Шу боис давлатимиз раҳбари устозларни “одамийлик боғининг боғбонлари” деб атади.

Учрашувда таълим тизимида сўнгги йилларда амалга оширилган ишлар ва келгусидаги вазифалар атрофлича муҳокама қилинди.

Кейинги ўн йилда 1 миллион 800 минг ўринли богчалар ва 1,5 миллион ўринли мактаблар барпо этилди, 10 мингдан зиёд богча ва мактаблар замонавий кўринишга келтирилди. Аммо таълимда бино ва шароит билан иш битмайди. Бино — имконият. Технология — восита. Дарслик — манба. Асосий куч эса — устоз.

Шунинг учун Президентимиз таълимда, аввало, мазмун ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканини таъкидлади.

ЎЗБЕКИСТОН ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАРИГА

◀ (Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Бу йил ўқувчилик даврида хорижий тил ва фан сертификатига эга бўлган фарзандларимиз сони 100 минг нафарга етди, 5 мингга яқин мактаб битирувчиси эса олий-гоҳларга киришда энг юқори балл тўплади.

Нуфузли PISA рейтингда 15 ёшли ўқувчиларимиз табиий фанларни ўзлаштириш бўйича 32 поғона юқори кўтарилиб, 48-ўринни эгаллагани ҳам эътиборга лойиқ, албатта.

Олийгоҳларимиздаги 185 та таълим дастури халқаро аккредитациядан ўтгани, хорижий университетлар билан ҳамкорликда 441 та қўшма таълим дастури йўлга қўйилгани ҳам салмоқли кўрсаткичдир.

Хурматли юртдошлар!

Биз келгуси ўн йилни мамлакатимиз учун миллий юқсалиш даври сифатида белгилаб, олдинизга янада улкан мақсадлар қўймоқдамиз.

Миллий юқсалишнинг таянч асо-си — мактаб, техникум ва олийгоҳ-

лар эканини сиз, азизлар албатта яхши тушунасиз. Шу боис бу бора-да биз, аввало, сизларга — мух-та-рам устоз ва мураббийларимизга та-яна-миз. Таълим-тарбия тизими ва-киллари билан бўлиб ўтган учрашув-да шу йўналишда олдимизда турган долзарб вазифалар ва уларнинг ечимлари ҳақида атрофлича гапла-шиб олдик.

Илғор педагогларни рағбатланти-риш мақсадида Абдулла Авлоний но-мидаги давлат мукофотини таъсис этишга қарор қилдик. Ҳеч шубҳасиз, бундай мукофот сизларни янада кат-та ютуқ ва марраларга илҳомланти-ради, деб ишонаман.

Фарзандларимиз қалбида Ватан-га муҳаббат, унинг тақдирига дахл-дорлик ҳисси ва ғурур туйғусини ку-чайтириш, уларни тарихимиз ва ма-даниятимизга ҳурмат руҳида тарбиялашга қаратилган ишларни энди оилада ҳам, маҳалла, мактаб, техникум ва олийгоҳларда ҳам ян-гича ташкил этамиз. Бунда ҳозирги ғоят мураккаб замон талабларини

қатъий ҳисобга олишимиз зарур. “Ёш авлод тарбияси — бутун жамиятнинг муқаддас бурчи, вазифаси” деган эзгу ғоя ҳар биримизнинг юрагимиз-да акс садо бериб, кундалик ҳаёти-миз мезони, мазмунига айланиши шарт.

Янги Ўзбекистон ёшларини “Ватан учун, миллат учун, халқ учун!” деб яшайдиган авлод сифатида камол топтиришнинг бекиёс аҳамиятини яхши тушунадиган сиз, хурматли ус-тоз ва мураббийлар бой билим ва тажрибангиз, истеъод ва маҳоратинг-из билан бу жараёнларда фаол иш-тирок этасиз деб ишонаман.

Сизларни яна бир бор чин дил-дан кутлаб, барчангизга мустаҳкам соғлиқ, оилавий бахт-саодат тилай-ман.

Ғоят шарафли ва масъулиятли фаолиятингизда доимо зафарлар ёр бўлсин, азиз устозлар!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

ЎЗБЕКИСТОН ВА БЕЛАРУСЬ ТАДБИРКОР АЁЛЛАРИНИНГ ТЎРТИНЧИ БИЗНЕС ФОРУМИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

◀ (Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Биргина ўтган йилнинг ўзida ушбу мақсадлар учун 23,5 триллион сўм ёки қарийб икки миллиард доллар қийматдаги маблағ йўналтирилди. Натижада 425 мингдан зиёд хотин-қизлар ишли бўлиб, ўз бизнесини бошлади. Бу кўрсаткичлар замирида даромад манбаи, ўз билим ва қоби-لياتларини янада тўлиқ рўёбга чиқар-иш имконияти, эртанги кунга ишонч пайдо бўлган одамлар ҳаётидаги ижо-бий ўзгаришлар муҳассамдир.

Биз Беларусь раҳбариятининг хо-тин-қизларнинг ишлаб чиқариш ва илмий фаолият, тадбиркорлик ва ижтимоий ҳаётдаги иштирокини кенгайтириш борасидаги изчил сиёсатини, шунингдек, мамлакатда 2026 йилнинг “Беларусь аёли йили” деб эълон қилинганини юксак кадр-лаймиз. Буларнинг барчаси ушбу со-ҳадаги мақсад ва ёндашувларимиз яқин эканини яққол тасдиқлайди.

Аёллар тадбиркорлигини ривож-лантириш соҳасида икки мамлакат-

нинг тажрибаси ва салоҳиятидан бир-галикда фойдаланиш кўп қиррали Ўзбекистон — Беларусь ҳамкорлиги-ни янада мустаҳкамлашга янги турт-ки беради, деб ишонаман.

Кадрли дўстлар!

Ушбу форумнинг бой дастури са-ноат кооперацияси ва инвестиция-лар, агросаноат мажмуаси ва био-технологиялар, рақамли ечимлар, ту-ризм ва ижтимоий-гуманитар ҳамкор-ликнинг истиқболли йўналишларини қамраб олган.

“Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган” ва “Беларусда ишлаб чиқарилган” де-ган ёрлиқлар остида миллий махсу-лотлар кўргазмалари нафақат ўз ютуқларини намойиш этиш, балки янги ҳамкорлар топиш учун ҳам яхши имкониятидир.

Икки мамлакат ҳукуматлари, парламентлари, ҳудудлари, банк-лари ва ишбилармон доиралари форум доирасида илгари сурилган истиқболли ғоя ва ташаббусларни рўёбга чиқариши ҳамда эришилган келишувларни ўз вақтида амал-

га оширишни таъминлаши лозим.

Янги иш бошлаётган тадбиркор аёлларни ўқитиш, менторлик ва элек-трон савдон ривожлантириш, рақам-ли технологияларни жорий этиш ҳамда махсулотларни ўчинчи мамла-катлар бозорларига олиб чиқиш ало-ҳида эътиборга лойиқдир.

Форумнинг яқиний қарорлари келгусида биргаликда ишлаш учун мустаҳкам асос бўлади, деб умид қиламиз.

Ишончим комил, Ўзбекистон ва Беларусь хотин-қизларининг билими, куч-ғайрати ва ишбилармонлик бо-расидаги фаоллиги бундан буён ҳам давлатларимиз иқтисодиётини ри-вожлантириш, аҳоли фаровонлигини ошириш ва икки мамлакат ўртасида-ги стратегик шериклиқни мустаҳкам-лашга хизмат қилади.

Форумнинг барча иштирокчилари-га самарали фаолият ва янги ютуқ-лар тилайман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

УСТОЗНИ ЭЪЗОЗЛАШ — КЕЛАЖАКНИ ЭЪЗОЗЛАШ

◀ (Давоми. Бошланиши 1-бетда).

— Биз болаларимизни пахта даласи-дан — мактаб партасига, ўқитувчилар-ни — таълим жараёнига қайтардик, — деди мамлакатимиз етакчиси ислохот-ларнинг муҳим натижасини қайд этиб.

Энди эса навбат — шу парталарда ўтирган миллионлаб болаларга сифат-ли таълим бериш, уларнинг қобилия-тини рўёбга чиқариш.

Шу боис таълим мазмуни замон билан бирга янгиланмоқда. Юртимизда янги авлод дарсликларини яратишга 2018 йилда киришилган эди. Уларни тайёрлашга тажрибали мутахассислар, олимлар, педагоглар, муаллифлар ва хусусий компаниялар жалб этилди. Финляндия ва Сингапур каби давлат-лар тажрибаси ўрганилди.

Янги авлод дарсликларида ўқувчи-ларга билим бериш билан бирга, улар-да миллий қадриятлар, Ватанга муҳаб-бат, табиятни асраш туйғуларини, сув ва бошқа ресурсларни тежаш, рақамли технологиялардан фойдаланиш, молия-вий саводхонлик, келажақ касбларига қизиқиш, мустақил ва танқидий фикр-лаш каби кўникмаларни шакллантириш-га эътибор қаратилмоқда.

Таълим ҳақида гап кетганда, бир ҳақиқатни четлаб ўтиб бўлмайди: мак-табнинг юзи — ўқитувчи. Шунинг учун ҳам устознинг обрўси, меҳнати ва иж-тимоий мақоми масаласи учрашувда алоҳида ўрин тутди.

Муаллимнинг қадри ва обрўсини юк-салтириш натижасида соҳага кўплаб малакали педагоглар кириб келмоқда. Халқро ва миллий сертификатга эга ўқитувчилар сони беш йилда 29 минг-дан 143 мингга ошди. Мактабларда ўқитувчи етишмаслиги уч баробар ка-майди.

Ҳозир 40 минг нафар муаллим 1 минг доллардан, яна 1,5 минг нафари 2 минг доллардан юқори маош олмақда. Бу ра-қамлар ортида устоз меҳнатига муно-сабат амалда ўзгаргани, хизмати қадр топгани турибди. Янги форматда ўтка-зилган “Йил ўқитувчиси” танлови ғолиб-лари пул мукофотлари билан тақдир-лангани ҳам ана шу эътирофнинг ама-лий ифодасидир. Келгусида танловни богча тарбиячилари ва техникум уста-лари ўртасида ҳам ўтказиш кўзда тутилмоқда.

Таълимнинг барча бўғинларида фи-дий меҳнат қилаётган инсонларни му-носиб рағбатлантиришга қаратилган яна бир муҳим ташаббус — жадид бо-бомиз Абдулла Авлоний номидаги ало-ҳида давлат мукофотини таъсис этиш тасдиқи бўлди.

Бу номнинг ўзиёқ чуқур маънога эга. Чунки Авлоний учун мактаб — миллат тақдири масаласи эди. Бугун ҳам шу ҳақиқат ўз аҳамиятини йўқотмаган.

Президентимиз маърифатпарвар Махмудҳўжа Бехбудийнинг: “Мактаб — тараққиётнинг бошланғичи, маданият ва саодатнинг дарвозасидир”, деган сўзларини ёдга олдик.

Дарҳақиқат, мактаб — мамлакат ке-лажаги шаклландирган жой. У ерда фа-қат ўқувчи эмас, келажақдаги шифокор, муҳандис, олим, тадбиркор, ихтирочи, санъаткор ва раҳбар тарбия топади. Шунинг учун мактабдаги ҳар бир ўзга-риш жамиятнинг эртанги кунига дахл қилади.

Бугун эса бу вазифа янада мураккаб ва масъулиятли. Сунъий интеллект, ра-қамли технологиялар, янги касблар меҳнат бозорини ҳам ўзгартириб, ёшлар олдида янги талабларни қўймоқ-да. Бундай шароитда мактаб битирув-

чиси хорижий тил ва замонавий касб-ни эгалламасдан катта ҳаётга қадам қўймаслиги керак.

Шу мақсадда ёшларни мактабданок касбга тайёрлаш, таълим босқичлари узвийлигини таъминлаш, директорлар-га зарур ваколатлар бериш, тадбиркор-лар билан ҳамкорликни кучайтириш бўйича янги вазифалар белгиланди.

Фундаментал фанларга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Математика, физика, кимё ва биологияни чуқур ўрга-ниш технологик ва инновацион иқтисо-диёт учун кадрлар тайёрлашнинг му-ҳим шарти сифатида белгиланди.

Таълимнинг энг юқори босқичи — олий таълим. Бугун мамлакатимизда та-лабалар сони 1 миллион 600 минг на-фарга етган. Етгита олийгоҳимиз 17 та фан бўйича нуфузли халқаро рейтинг-ларга кирган. Университетларга акаде-мик, ташкилий ва молиявий мустақил-лик берилган. Аммо имконият билан бирга масъулият ҳам ортади.

Президентимиз ректорлар олди-га кескин, аммо ниҳоятда муҳим саволни қўйди: “Олийгоҳдаги дарсликларнинг мазмуни бугунги кун талабига қанча-лик мос?”

билан бирга ишлаб, касбий кўникма орттиради. Корхона эса ўз эҳтиёжига мос кадрни тайёрлаш жараёнида бе-восита иштирок этади.

Учрашувда инклюзив таълим масала-сига ҳам алоҳида ургу берилгани юр-тимизда инсон қадри устуворлигига йўналтирилган давлат сиёсатининг ман-тикий давомидир.

Икки йилда инклюзив муҳит яратил-ган мактаблар сони 729 тадан 3 минг 591 тага етказилди, яъни қарийб беш баробар ошди. Натижада бугун алоҳи-да эҳтиёжга эга минглаб болалар тенг-дошлари билан бир мухитда таълим олиш имконига эга бўлмоқда.

Яқинда Тошкент шаҳрида кўп функ-ционал инклюзив ресурс мактабининг иш бошлагани, бундай мактаблар бошқа ҳудудларда ҳам ташкил этили-ши режалаштирилгани айна йўналиш-даги ислохотлар изчил давом этаётга-нини кўрсатади.

Мактабгача таълимга янги ёндашув-лар киритилмоқда. Италия, Буюк Бри-тания, Германия, Сингапур ва Хитой-нинг илғор тажрибаси ҳамда миллий қадриятлар уйғунлигида халқро стан-дартларга мос дастур ишлаб чиқилган.

ёрлаган устозларни юқори тоифага олиб чиқиш, педагогларнинг фарзанд-ларига олий таълим учун имтиёзлар бе-риш каби чоралар таълим сифати би-лан устоз меҳнатини бевосита боғлаш-га хизмат қилади.

Бошланғич синф ўқувчилари учун олимпиадалар ташкил этилиши ва улар-нинг устозларини ҳам муносиб рағбат-лантириш режалаштирилгани эса иқти-дорни эрта аниқлаш ва уни қўллаб-қув-ватлаш тизими янада кенгаёётганини англатади.

Олдимизда турган навбатдаги энг му-ҳим вазифа — сифат. Учрашувда “си-фат индекси”ни жорий этиш ташаббу-си ҳам илгари сурилди. Мактаблар пе-дагогик жамоа салоҳияти ва ўқувчилар-нинг таълим-тарбиядаги натижаларига қараб баҳоланади. Илғор мактаб ўз тажрибаси билан бошқа мактабларни юқори босқичга олиб чиқса, унинг жа-моаси рағбатлантирилади. Шу орқали таълимда “сифат занжирини” пайдо бўлади.

Бугун ўқитувчидан ҳам кечагидан фарқли равишда замонавий билим ва кўникмалар талаб этилмоқда.

— Замон ўзгаряпти. Болаларнинг қизиқиши, дунёқараш, ахборот олиш хусусияти ҳам ўзгаряпти. Кеча самара берган дарс усули бугун етарли бўлмаслиги мумкин. Шу сабаб муаллим мунтазам ўқиши ва ўз устида ишлаши зарур, — деди Президентимиз.

Шу боис педагоглар учун касбий ри-вожланиш ваучерлари жорий этилиши, ўқитувчи малака синовидаги натижаси-га қараб таълим олиш имконига эга бўлиши, курс ва малака ошириш жойи-ни ўзи танлаши белгиланмоқда.

Учрашувда айтилган рақамлар, та-шаббуслар ва вазифаларни бир нуқта-да бирлаштириш мумкин. Бу — инсон капитали. Мамлакатнинг эртанги тарақ-қётини замонавий заводлар, янги йўллар ёки технологик лойиҳалар би-лан бир қаторда, уларни яратадиган ва бошқарадиган инсонлар белгилайди. Уларни эса таълим тизими тайёрлай-ди. Шунинг учун таълимга киритилган сармоа фаровон келажакка тикилган умуммақсадли инвестициядир.

Шу нуқтаи назардан, бугун соҳа ол-дида турган устувор вазифалар мам-лакатнинг келгуси ўн йилликларни қан-дай бўлишини белгилаб берадиган стратегик мақсадлардир, десак, айна ҳақиқат.

Учрашув якунида Президентимиз пе-дагоглар билан мулоқот қилиб, улар-нинг таклиф ва ташаббусларини тинг-лади.

Байрам табриги билан бошланган мулоқот катта мақсадлар — таълим си-фати, илм-фан тараққиёти, замонавий кадрлар тайёрлаш, педагог мақоми ва ёшлар келажаги ҳақидаги кенг қамров-ли вазифалар билан уйғунлашди.

Учрашувда таълим ва илм-фан фи-дийиларининг бир ғуруҳига давлат му-кофотлари топирилди. Мукофотлан-ганлар орасида устозлар билан бирга таълим ривожига ҳисса қўшаётган тад-биркорлар ва хорижий ҳамкорлар ҳам бор.

Давлатимиз раҳбари тадбир якунида “Устозни эъзозлаш — бир касб эгаси-ни эмас, бутун бир миллат келажагини эъзозлаш” эканини таъкидлади. Педа-гогларга шоғирдлари ютуғи, ота-оналар дуоси ва эл-юрт ҳурмати ҳамisha ҳамроҳ бўлишини тилаб, уларни Ўқитув-чи ва мураббийлар куни билан яна бир бор табриклади.

Дилшоод КАРИМОВ
(«Халқ сўзи»).

“*Учрашувда илгари сурилган ташаббусларнинг катта қисми устозларни рағбатлантиришга қаратилгани бежиз эмас. Фундаментал фанлар педагогларига қўшимча устамалар, лидер ўқитувчиларга мукофотлар, хорижий стажировкалар, сертификат харажатларини қоплаш, Олимпиада ғолибларини тайёрлаган устозларни юқори тоифага олиб чиқиш, педагогларнинг фарзандларига олий таълим учун имтиёзлар бериш каби чоралар таълим сифати билан устоз меҳнатини бевосита боғлашга хизмат қилади.*”

Зотан, трансплантология, робот хи-рургияси, биомуҳандислик, сунъий ин-теллект, замонавий муҳандислик каби соҳалар жadal ўзгараётган бир пайтда университет дарслиги ҳам, лаборато-рияси ҳам, илмий тадқиқоти ҳам замон билан ҳамнафас бўлиши шарт.

Шу боис олий таълим муассасалари-га ҳар йили янги ўқув адабиётларини яратиш, хорижий илғор китобларни тар-жима ва мослаштириш, битирув ишла-ри ҳамда диссертацияларни иқтисо-диёт тармоқларидаги амалий муаммо-лар ечимига йўналтириш вазифалари белгиланди.

Бугун дунёда таълим тизимлари ўрта-сидаги рақобат ҳам кучаймоқда. Шу боис халқро стандартлар асосида мил-лий таълим дастурларини яратиш, ну-фузли хорижий университетлар билан ҳамкорликни кенгайтириш, дунёнинг кучли 300 университети филиаллари-ни ташкил этиш вазифалари илгари сурилди.

Учрашувда дуал таълимни янги ёнда-шув асосида йўлга қўйиш масаласига ҳам эътибор қаратилди. Эндilikда “Корхона — олийгоҳ — мақсадли кадр” тизими орқали иш берувчининг эҳти-ёжи билан таълим мазмуни ўртасидаги боғлиқлик кучайтирилади. Талаба ўқиш

180 минг тарбиячи ва педагог янги методика бўйича ўқитилмоқда. Уйин орқали таълим беришга қаратилган ёндашув богчаларда кенг жорий этил-моқда.

Касбий таълимда ҳам янги имкони-ятлар эшиклари кенг очилмоқда. Сўнги икки йилда 104 та техникумга Гер-мания, Буюк Британия, Швейцария ва Хитойнинг халқро дастурлари олиб ки-рилди. 25 минг корхона билан ҳамкор-лик натижасида 100 мингдан зиёд ёшлар ўқиш баробарида даромад то-пиш имконига эга бўлди. Дуал таълим-да касб ўрганаётган ёшларга стипен-дия тўланмоқда.

Бу тизимнинг моҳияти оддий: ёшлар фақат диплом учун эмас, ҳаётда керак бўладиган ҳунар учун ўқиши керак. Шу маънода, “Хунар — хунардан ризқинг унар” деган халқ нақли бугунги таълим сиёсатида ҳам ўзининг ҳаётий мазму-нини сақлаб қолмоқда.

Учрашувда илгари сурилган ташаб-бусларнинг катта қисми устозларни рағбатлантиришга қаратилгани бежиз эмас. Фундаментал фанлар педагог-ларига қўшимча устамалар, лидер ўқитув-чиларга мукофотлар, хорижий стажир-овкалар, сертификат харажатларини қоплаш, Олимпиада ғолибларини тай-

Муносабат

ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТНИНГ МУҲИМ ТАЯНЧИ

Буюк Ипак йўлининг қадимий чорраҳаларидан бири, асрлар давомида савдо-сотик ва хунармандчилик ривожланган гўзал Хива шаҳри яна бир муҳим халқро мулоқот майдонига айланди. Хоразмнинг бетақорор замини Ўзбекистон ва Беларусь тадбиркор аёлларининг ўртинчи бизнес форумига мезбонлик қилди.

Мазкур форум нафақат икки мамлакат ишбилармон доиралари ўртасидаги иқтисодий алоқаларни кенгайтириш, балки халқларимиз ўртасидаги азалий дўстлик, ўзаро ҳурмат ва ишончни янада мустаҳкамлаш нуқтаи назаридан ҳам алоҳида аҳамият касб этди.

Унинг очилиш маросимида таъкид-ланганидек, мамлакатларимиз ўртаси-даги савдо-иқтисодий, инвестициявий, илмий-техникавий ва гуманитар ҳам-корликни ривожлантириш учун имко-ниятлар ниҳоятда катта. Айниқса, 2030 йилга қадар ўзаро савдо ҳажми-ни икки баробар ошириш мақсади иқтисодий алоқаларни янада фаоллаштириш, саноат кооперациясини кенгайтириш ва ҳудудлар ўртасида тўғридан-тўғри амалий мулоқотларни мустаҳкамлаш за-рурлигини кўрсатади.

Форумда тадбиркор аёлларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг бизнес ташаббусларини рўёбга чиқариш, за-монавий технологияларни жорий этиш, янги бозорларга чиқиш ва халқро ҳамкорлиқни ривожлантириш маса-лаларига алоҳида эътибор қаратилди. Қайд этилгани-дек, Ўзбекистонда хотин-қизларнинг бандлигини таъ-минлаш, касб-ҳунар ўрганиши ва тадбиркорлик фао-лиятини йўлга қўйиши учун кенг имкониятлар яратил-моқда. Бу борада амалга оширилаётган ишлар минг-лаб оилалар фаровонлиги, хотин-қизларнинг иқтисо-дий мустақиллиги ва жамиятдаги фаоллигини оширишга хизмат қиляпти. Беларусь Республикасида ҳам хотин-қизларнинг ишлаб чиқариш, илм-фан, тадбиркорлик ва ижтимоий ҳаётдаги иштирокини кенгайтиришга катта аҳамият берилаётир.

Форумнинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, у турли соҳаларда фаолият юритаётган аёллар ўртасида са-мимий мулоқот, тажриба алмашиш ва янги дўстлик ришталарини шакллантиришга асос бўлди. Бундай уч-рашувларда иқтисодий манфаатлар билан бир қатор-да инсонларни бирлаштирадиган қадриятлар — сами-мият, меҳр-оқибат, ўзаро ҳурмат ва ишонч ҳам муҳим ўрин тутди.

Зеро, ҳақиқий ҳамкорлик фақат имзоланган ҳужжат-лар билан эмас, балки инсонлар ўртасидаги ишонч, дўстлик ва бир-бирини қўллаб-қувватлаш билан ҳам ўлчанади. Форум дастуридан саноат кооперацияси, ин-вестициялар, агросаноат мажмуаси, биотехнологиялар, рақамли технологиялар, туризм ва ижтимоий-гумани-тар ҳамкорлик каби истиқболли йўналишлар ўйин олди. Миллий махсулотлар кўргазмалари эса тадбиркор аёл-лар учун ўз имкониятларини намоён этиш, янги ҳам-корлар топиш ва махсулотларини халқро бозорларга олиб чиқишда муҳим майдонга айланди. Шунингдек, ёш тадбиркор аёлларни қўллаб-қувватлаш, менторлик тизимини ривожлантириш, электрон савдо ва рақамли ечимларни кенг жорий этиш каби масалалар келгуси ҳамкорликнинг устувор йўналишлари сифатида белги-ланди.

Ўзбекистон ва Беларусь тадбиркор аёлларининг му-лоқоти келгусида янги қўшма лойиҳалар, истиқболли ташаббуслар ва ишончли дўстлик алоқаларига мус-таҳкам замин яратади. Зеро, бугун Хивада нафақат бизнес ҳамкорлиги, балки қалбларни яқинлаштиради-ган янги муносабатлар ҳам шаклланди.

Кобул ТУРСУНОВ,
Олий Мажлис Сенатининг Бюджет ва иқтисодий масалалар қўмитаси раиси ўринбосари.

ПАРЛАМЕНТ ДИПЛОМАТИЯСИ – КЕЛИШУВЛАРНИНГ АМАЛИЙ КАФОЛАТИ

Давлатлараро муносабатларнинг барқарорлиги ва истиқболи, аввало ўзаро ишонч, очик мулоқот ҳамда аниқ амалий манфаатларга таянади. Бугун Ўзбекистон ва Беларусь ўртасида шаклланган стратегик шериклик муносабатлари ҳам ана шу тамойиллар асосида изчил ривожланиб борапти.

29-30 сентябрь кунлари Хива шаҳрида бўлиб ўтган тўртинчи Ўзбекистон — Беларусь парламентлараро форуми мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона алоқалар мустаҳкамланишида парламент дипломатиясининг ўрни тобора ортиб бораётганини яна бир бор намоён этди. “Стратегик шериклик: парламентлараро мулоқотни ривожлантириш, ҳамкорликнинг янги вазифалари ва истиқболлари” мавзусидаги анжуман икки давлат парламентарийлари, ёшлар, ишбилармон доиралар ва экспертлар ҳамжамиятини бир майдонга бириктирди.

Анжуманнинг иккинчи кунинда “Стратегик шериклик: парламентлараро мулоқотни ривожлантириш, ҳамкорликнинг янги вазифалари ва истиқболлари” мавзусида янги мажлис бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Танила Нурбоева Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг форум иштирокчиларига мурожаатини ўқиб эшиттирди. Ўз навбатида, Беларусь Миллий Мажлиси Республикаси Кенгаши Раиси Наталья Кочанова ҳам Беларусь Президенти Александр Лукашенконинг форум иштирокчиларига тибригини етказди.

Сенат Раиси ўз нутқида икки давлат ўртасидаги муносабатлар ўзаро ҳурмат, ишонч ва икки томонлама манфаатларга асосланганини таъкидлади. Айниқса, жорий йил 8-9 июль кунлари Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Беларусь Республикасига расмий ташрифи доирасида Стратегик шериклик муносабатларини ўрнатish тўғрисида декларация имзолангани икки томонлама алоқалар тарихида муҳим қадам сифатида қайд этилди. Мазкур ҳужжат икки мамлакат муносабатларини янги мазмун билан бойитиш, мавжуд алоқаларни кенгайтириш ва ҳамкорликнинг истиқболли йўналишларини аниқ белгилаб олиш учун муҳим сиёсий-ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилмоқда.

Бугун парламентлараро муносабатларни факат расмий учрашувлар ва мулоқотлар доирасида тасаввур этиб бўлмайди. Унинг асосий мазмуни — эришилган келишувларнинг ижросига қўмақлашиш, мавжуд муаммоларни ўз вақтида аниқлаш, уларни ҳал қилишнинг ҳуқуқий механизмларини такомиллаштиришдан иборат.

Хива форумида айнан шу масалаларга алоҳида эътибор қаратилди.

Унда таъкидланганидек, парламент назорати механизмлари эришилган келишувларнинг ижросини мунтазам қўриб қиқиш, ҳамкорлик жараёнида юзага келадиган тўсиқларни аниқлаш ва уларни бартараф этиш учун масъул идоралар билан биргаликда зарур чораларни ишлаб чиқиш имконини беради.

Шу нуктаи назардан, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ва Беларусь Миллий Мажлиси Республика Кенгаши ҳамкорлик бўйича парламентлараро комиссиясига алоҳида вазифа юклатилмоқда.

Хива шаҳрида комиссиянинг учинчи мажлиси ўтказилгани ҳам парламентлараро алоқаларнинг изчил ва тизимли тус олаётганидан далолат беради. Комиссиянинг 2025 йилда Витебскдаги биринчи мажлисида ҳамкорликнинг устувор йўналишлари белгилаб олинган бўлса, 2026 йил январь ойида бўлиб ўтган иккинчи мажлисида олий даражадаги келишувларнинг ижроси, савдо-иқтисодий ва ҳудудлараро ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинди.

Хивадаги учинчи мажлис эса ушбу жараённинг мантикий давоми бўлиб, мавжуд келишувларни аниқ лойиҳалар билан тўлдириш ва парламентлараро ҳамкорликнинг амалий самарадорлигини оширишга қаратилди.

Икки мамлакат муносабатларида савдо-иқтисодий ҳамкорлик алоҳида ўрин тутadi. Анжуманда ўзаро товар айирбошлаш ҳамжамини 2 миллиард долларга етказиш мақсадидан келиб чиқиб, инвестициявий ва кооперация лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш, тадбиркорлар ўртасидаги тўғридан-тўғри алоқаларни кенгайтириш зарурлиги таъкидланди.

Бу борада муҳим вазифалардан бири — бизнес субъектлари учун зарур ҳуқуқий шaroитларни янада такомиллаштириш, ҳамкорликдаги лойиҳа-

ларни амалга оширишда учраётган тизимли масалаларни парламент даражасида муҳокама қилишдан иборат. Муҳокамаларда машинасозлик, қишлоқ ҳўжалиги, фармацевтика, электротехника, тўқимачилик ва мебель саноати каби соҳаларда қўшма лойиҳаларни қўпайтириш учун имкониятлар мавжудлиги қайд этилди. Айниқса, ишлаб чиқариш кооперациясини кенгайтириш икки мамлакат иқтисодиёти учун ўзаро манфаатли йўналишлардан бири сифатида белгиланди. Бундай ҳамкорлик янги ишлаб чиқариш қувватларини яратиш, иш ўринларини ташкил этиш, маҳаллийлаштириш ва кадрлар тайёрлаш жараёнларини кучайтиришга хизмат қилиши мумкинлиги эътироф этилди.

Форумда стратегик шерикликнинг амалий мазмунини таъминлашда ҳудудлараро ҳамкорликнинг ўрни тобора ортиб бораётгани тилга олинди. Андижон ва Витебск вилоятлари ўртасидаги алоқаларга алоҳида эътибор қаратилди. Бу муносабатлар доирасида ишбилармон доираларнинг ўзаро алоқалари, қўшма ишлаб чиқариш ва ижтимоий ташаббусларни ривожлантириш масалалари муҳокама қилинмоқда. Чўнки парламентлараро мулоқотнинг энг муҳим жиҳатларидан бири ҳам унинг ҳудудлардаги реал эҳтиёжлар билан уйғунлигидир. Ҳудудлар ўртасида тўғридан-тўғри алоқалар қанчалик мустаҳкамланса, парламентлар томонидан яратилаётган ҳуқуқий ва ташкилий имкониятлар шунчалик тез амалий натижага айланади. Шу маънода, форумнинг парламент аъзолари билан бир қаторда ҳудудлар вакиллари, тадбиркорлар, ёшлар ва экспертлари бириктирган янги формати эътиборга молик.

Хива форуми доирасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ҳузурдаги Ёшлар парламенти ҳамда Беларусь Миллий Мажлиси Республика Кенгаши ҳузурдаги Ёшлар кенгашининг қўшма мажлиси ўтказилгани ҳам алоҳида аҳамиятга эга.

“Тенг имкониятлар — барқарор тараққиёт асоси: инклюзив таълим, қўшма ташаббуслар ва ёшлар ҳамкорлиги” мавзусидаги мулоқотда ёшларнинг давлат ва жамият бошқарувидаги иштироки, инклюзив таълим, рақамли технологиялар ва сунъий интеллект имкониятларидан фойдаланиш, профессионал таълим, ёшлар бандлиги ҳамда меҳнат миграцияси жараёнларида ёшларни қўллаб-қувватлаш масалалари муҳокама қилинди.

Мажлис ақунида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ҳузурдаги Ёшлар парламенти ва Беларусь Миллий Мажлиси Республика Кенгаши ҳузурдаги Ёшлар кенгашининг қўшма мажлиси ўтказилгани ҳам алоҳида аҳамиятга эга.

Умуман, форум доирасида амалий ҳамкорликка қаратилган шартнома, битим ва меморандумларнинг имзоланиши Хива мулоқотининг факат фикр алмашиш майдони бўлиб қолмаганини кўрсатди. Эъндилкида асосий вазифа — эришилган келишувларнинг амалий натижаларини таъминлаш. Бу жараёнда парламентлараро комиссия, парламент қўмиталари ва ҳамкорлик гуруҳларининг мунтазам фаолияти, ҳудудлар ва масъул идоралар билан ҳамкорлик муҳим аҳамият касб этади. Чўнки ҳар қандай келишувнинг ҳақиқий қиймати унинг ҳаётдаги натижаси билан ўлчанади.

Хивада бўлиб ўтган тўртинчи Ўзбекистон — Беларусь парламентлараро форуми ана шу йўлдаги навбатдаги заварли қадам бўлди. Энг муҳими, икки мамлакат парламентлари олдига турган вазифалар аниқ; келишувларни ҳаётга татбиқ этиш, ҳудудлар ва тадбиркорлар ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш, инвестиция ҳамда ишлаб чиқариш кооперациясини рағбатлантириш, гуманитар ҳамкорликни чўқурлаштириш ва ёшларнинг ўзаро мулоқотини янги босқичга олиб чиқиш.

Ҳамроқул ҚАРШИЕВ
(«Халқ сўзи»)

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида

ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда болаларни зўравонликнинг барча шаклларида ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштириш, воғна етмаган шахсларнинг ҳуқуқлари ҳимоясини янада кучайтиришга қаратилган қонун лойиҳалари ҳамда парламент назоратида доир масалалар қўриб чиқилди.

Қонун тартибидога ушбу масалалар сиёсий партиялар фракцияларида, масъул қўмиталар, ишчи гуруҳ ййгилишларида экспертлар, тегишли вазирлик ҳамда идоралар мутахассислари иштирокида атрофлича муҳокама қилингани қайд этилди. Мунозаралар давомида депутатлар томонидан муҳим тақлиф ва амалий тавсиялар билдирилгани, халқ вакиллари қўтарилган масалалар бўйича мутасаддилардан батафсил жавоблар олгани урғуланди.

Болалар зўравонликнинг барча шаклларида ҳимоя қилинади

Мажлисда “Адолат” СДП фракцияси ташаббуси билан киритилган болаларни зўравонликнинг барча шаклларида ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга қаратилган қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда қўриб чиқилди.

Унда Жиноят, Жиноят-процессуал кодекслари, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс ҳамда қатор қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш назарда тутилмоқда.

Хусусан, ўн тўрт ёшга тўлмаган болаларга нисбатан содир этилган номусга тегиш ва жинсий эҳтиёжни зўрлик ишлатиб ғайритабиий усулда қондириш жиноятлари учун 25 йилгача ёки умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлаш белгиланмоқда. Шунингдек, боланинг ўлимига сабаб бўлган қасддан содир этилган жиноятлар учун шартли ҳукм қилиш ва муддатидан илгари шартли озод этишга оид айрим қоидаларни қўллаш чекланмоқда. Боланинг жинсий эркинлигига қарши айрим жиноятлар бўйича жавобгарликка тортиш ва жазони ижро қилиш муддатларини қўламаслик ҳам назарда тутилмоқда.

Бундан ташқари, воғна етмаганларга нисбатан қасддан баданга оғир ёки ўртача оғир шикаст етказиш, шунингдек, бир гуруҳ шахслар томонидан ўн олти ёшга тўлмаган шахсга нисбатан уятсиз-бузўқ ҳаракатлар содир қилинишини оғирлаштирувчи ҳолат сифатида белгилан тақлиф этилмоқда. Воғна етмаган шахсни ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларга жалб қилганлик, болаларни тарбиялаш мажбуриятини бажармаслик ва бошқа айрим ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарлик чоралари ҳам кучайтирилмоқда.

Қонун лойиҳасида болаларнинг процессуал ҳуқуқларини таъминлашга ҳам алоҳида эътибор қаратилган. Жумладан, зўравонликдан жабрланган воғна етмаганларни сўроқ қилиш жараёнини видеоёзув орқали қайд этиш, уларнинг гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчи билан юзлаштирилишини махсус тартиб асосида ўтказиш, шунингдек, васийлик ва ҳомилий орган вакилининг иштирокини таъминлашга оид нормалар белгиланмоқда. Зўравонликдан жабрланган ёки унга гувоҳ бўлган болаларга давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатиш механизмлари ҳам ақс этирилмоқда.

Шу билан бирга, болаларни уларнинг соғлиғига зарар етказувчи ахборотдан ҳимоя қилиш, Болалар масалалари бўйича комиссиялар қарорларини ижро етмаслик ёки уларнинг ижросига тўқсинлик қилганлик учун жавобгарлик белгиланмоқда. Таълим ташкилоти ходими томонидан таълим-тарбия жараёнида болага нисбатан зўравонлик содир этилиши меҳнат шартномасини иш берувчи ташаббусига қўра бекор қилиш учун асос бўлишига оид қоидалар ҳам назарда тутилган.

Қонун лойиҳасини иккинчи ўқишга тайёрлаш жараёнида соҳа мутахассислари, депутатлар ва жамоатчилик вакиллари иштирокида унинг нормалари атрофлича муҳокама қилинди. Кенг жамоатчилик муҳокамаси давомида келиб тушган тақлифлар экспертлар томонидан ўрганилиб, асослантирилганлари қонун лойиҳасини такомиллаштиришда инобатга олинди.

Жумладан, Жиноят-процессуал кодексида киритилётган нормалар билан жинсий зўравонликка учраган воғна етмаганларга давлат ҳисобидан юридик ёрдам қўрсатиш тартиблари аниқлаштирилди. Воғна етмаган гувоҳларни сўроқ қилиш жараёнини видеоёзув орқали қайд этиш мажбурийлиги белгиланиб, васийлик ва ҳомилий органи вакилининг иштирокига оид қоидалар такомиллаштирилди.

Бундан ташқари, болалар ўртасида тарққатилиш таққиланган ахборотдан ҳимоялаш, болалар масалалари бўйича комиссиялар қарорларини ижро етмаслик ёки уларнинг ижросига тўқсинлик қилганлик билан боғлиқ ҳуқуқбузарликларга оид нормалар аниқлаштирилди. “Таълим тўғрисида”ги Қонунга киритилётган ўзгартиришлар ҳам амалиётда юзага келиши мумкин бўлган ҳолатларни инобатга олган ҳолда такомиллаштирилди.

Муҳокама давомида депутатлар болаларнинг ҳаёти, соғлиғи, шаъни ва қадр-қимматини ҳимоя қилиш, уларга нисбатан зўравонлик ҳолатларининг олдини олиш, бундай жиноятлар учун жазо муқаррарлигини таъминлаш ҳамда масъул ташкилотлар ва мансабдор шахсларнинг жавобгарлигини ошириш мўҳимлигини таъкидлади. Ҳу муносабатларини билдиришди.

Шаҳноза ХОЛМАҲАММОВА, ЎзЛиДеП фракцияси аъзоси:

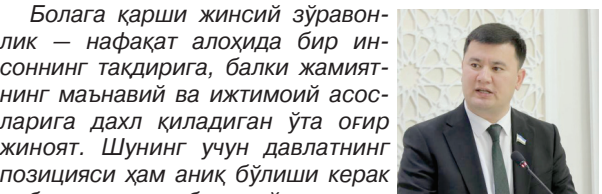
— Ушбу қонун лойиҳаси болалар ҳуқуқ ва манфаатларини янада ишончли ҳимоя қилиш, уларга нисбатан зўравонликнинг олдини олиш ҳамда бундай жиноятлар учун жавобгарлигини кучайтиришга қаратилган билан алоҳида аҳамиятга эга. Айниқса, болаларга нисбатан жинсий зўравонлик — боланинг нафақат бугунги ҳаёти, балки унинг келажагига оғир зарар етказадиган жиноят. Шу боис бундай қилимшларга нисбатан жазонинг муқаррарлигини таъминлаш муҳим, деб ҳисоблайман.

Қонун лойиҳасини ола сифатида ҳам, депутат сифатида ҳам тўлиқ қўллаб-қувватлайман. Зеро, фарзандларимизнинг ҳаёти, шаъни, қадр-қиммати ва хавфсизлигини ҳимоя қилиш давлат ва жамият олдидаги энг муҳим вазифалардан биридир.

Анвархон НУРМАТОВ, ЎзХДП фракцияси аъзоси:

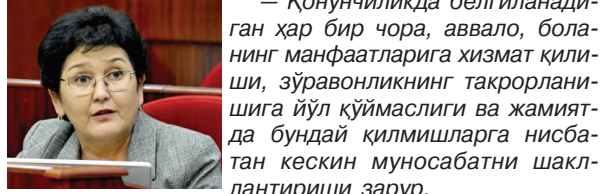
— Қайд этиш жоизки, ушбу қонун лойиҳаси орқали давлатнинг болаларга нисбатан зўравонлик ва оғир жиноятларга қарши қатъий позицияси янада аниқ ифода этилмоқда.

14 ёшга тўлмаган болага нисбатан оғир жиноятлар содир этилганда умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазосини қўллаш имкониятининг белгиланиши — оддий ҳуқуқий норма эмас. Бу боланинг дахлсизлиги ва хавфсизлигини ҳимоялаш борасидаги принципиал сиёсий позициядир.

Болага қарши жинсий зўравонлик — нафақат алоҳида бир инсоннинг тақдирига, балки жамиятнинг маънавий ва ижтимоий асосларига дахл қиладиган ўта оғир жиноят. Шунинг учун давлатнинг позицияси ҳам аниқ бўлиши керак — болаларга нисбатан зўравонликка мурасасиз ёндашув ҳамда жиноятнинг олдини олиш ва айбдорларни қонун доирасида жавобгарликка тортиш. Зеро, ҳар бир бола хавфсиз муҳитда яшashi, таълим олиши ва ўз келажагини эркин қуриши керак. Шу нуктаи назардан, мазкур қонун лойиҳасини қўллаб-қувватлайман.

Моҳира ХЎЖАЕВА, Ўзбекистон Экологик партияси фракцияси аъзоси:

— Қонунчиликда белгиланадиган ҳар бир чора, аввало, боланинг манфаатларига хизмат қилиши, зўравонликнинг такрорланишига йўл қўймаслиги ва жамиятда бундай қилимшларга нисбатан ескин муносабатни шакллантириши зарур.

Ишончли комиллик, болаларга нисбатан зўравонлик учун жавобгарлигини кучайтиришга қаратилган мазкур ташаббус бола ҳуқуқларини ҳимояга олиш тизимини янада мустаҳкамлаш, оилаларда соғлом муҳитни қарор топтириш ва ёш авлоднинг тинч ҳамда фаровон ҳаёт кечириши учун қафолатларни кенгайтиришга хизмат қилади. Чўнки бола ҳимояси келажақ ҳимоясидир. Ҳар бир бола меҳр, эътибор ва хавфсиз ҳаётга ҳақли. Уларга нисбатан зўравонликка жамиятда мутлақо ўрин бўлмаслиги керак.

Қонун лойиҳаси муҳокамаларидан айтиш мумкин, унда бугун жамиятимизнинг фикри ўз аксини топган. Мазкур ҳужжат бугунги кунда долзарб бўлиб, уни қўллаб-қувватлайман.

Мунозаралардан сўнг қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди ва Сенатга юборилди.

Ёш авлод ҳимояси — доимий эътиборда

Депутатлар воғна етмаган шахсларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштиришга қаратилган қонун лойиҳасини иккинчи ўқишда қўриб чиқди.

Ушбу ҳужжат болаларни таъйик ва зўравонликнинг барча шаклларида ҳимоя қилиш, бу соҳадаги муносабатларни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солиш ҳамда уларга нисбатан шахвоний хусусиятга эга ҳаракатларнинг олдини олишга қаратилган.

Қонун лойиҳаси билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 282-моддасига воғна етмаган шахсга нисбатан содир этилган шахвоний шилқимли бўйича маъмурий ҳуқуқбузарликка оид иш ҳужжатларини прокурорнинг ҳуқуқбузарлик ҳолатида жиноят аломатлари мавжуд эмаслиги ҳақидаги қарори олинганидан сўнг судга юборишни назарда тутувчи қўшимча ва ўзгартиришлар киритилмоқда.

Зиёдбек ЮНУСОВ, Демократик институтлар ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш масалалари қўмитаси аъзоси:

— Ушбу ҳужжатни иккинчи ўқишга тайёрлаб жараёнида қўмитамиз томонидан қатор ишлар амалга оширилди, депутатлар тақлифлари асосида лойиҳа матни янада такомиллаштирилиб, маромига етказилди. Қонун лойиҳасининг қабул қилиниши воғна етмаган болаларни зўравонлик ва шахвоний тажовузлардан ҳимоялаш, суриштирув босқичида оғир жиноятларнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик сифатида аширилишига чек қўйиш ҳамда жавобгарлик муқаррарлигини таъминлашга йўл очади.

Муҳокама ақунида қонун лойиҳаси депутатлар томонидан қабул қилинди.

Энергетика вазирининг ахбороти эшитилади

Депутатлар энергетика вазири Ш. Ҳўжаевнинг “Энергетика соҳасида куз-қиш мавсумига тайёргарлик қўриш бўйича амалга оширилаётган ишлар тўғрисида”ги ахборотини эшитиш ҳақидаги масалани қўриб чиқди.

Кейинги йилларда мамлакатимизда энергетика соҳасини изчил ривожлантириш, аҳоли ва иқтисодиёт тармоқларини электр энергияси, табиий газ, нефть маҳсулотлари ва қўмир билан барқарор таъминлаш, энергия ресурсларидан оқилона ҳамда самарали фойдаланиш бўйича кенг қўламли ишловлар амалга оширилмоқда.

Энергетика инфратузилмасини модернизациялаш, янги қувватларни ишга тушириш, тежамкор технологияларни жорий этиш ва аҳолига қўрсатилаётган хизматлар сифатини оширишга алоҳида эътибор қаратилиб, соҳанинг ҳуқуқий асослари такомиллаштирилиб боришмоқда.

Шу билан бирга, Қонунчилик палатаси депутатларининг сайлов округларидаги учрашувлари давомида истеъмолчиларга сифатли ва улуқсиз электр энергияси етказиб бериш ҳамда куз-қиш мавсумига тайёргарлик қўриш билан боғлиқ айрим масалалар мавжудлиги аниқланди.

Шундан келиб чиқиб, депутатлар соҳада амалга оширилаётган ишловларнинг натижадорлиги, электр энергияси, табиий газ, нефть маҳсулотлари ва қўмир таъминоти ҳолати, мавжуд муаммолар ҳамда уларни бартараф этиш бўйича қўрилаётган чоралар, куз-қиш мавсумига тайёргарлик ишларини атрофлича муҳокама қилиш зарурлигини таъкидлашди.

Мажлисда юқоридагилардан келиб чиқиб, энергетика вазирининг ахборотини эшитиш бўйича қарор қабул қилинди.

Рақамли технологиялар вазирига парламент сўрови юборилди

Мажлисда рақамли технологиялар вазири Ш. Шерматовга “Рақамли Ўзбекистон — 2030” стратегиясининг 2026 йилга мўлжалланган айрим мақсадли кўрсаткичларига эришиш бўйича амалга оширилаётган ишлар тўғрисида” парламент сўровини юбориш ҳақидаги масала қўриб чиқилди.

“Рақамли Ўзбекистон — 2030” стратегиясининг 2026 йил учун белгиланган мақсадли кўрсаткичлари қаторида халқаро аҳамиятга эга автомагистраль йўлларда мобил интернет билан қамров даражасини 96 фоиз, аҳоли пунктларининг оптик толали алоқа линиялари билан таъминланишини 98,2 фоиз, халқаро интернетга уланиш тезлигини эса 4 500 Гбит/сга етказиш назарда тутилган.

Ўзбекистонда интернет инфратузилмасини кенгайтириш бўйича сўнгги йилларда салмоқли ишлар амалга оширилди. Хусусан, халқаро интернетга чиқиш шлюзларининг умумий ўтказувчанлик қуввати 2017 йилдаги 94 Гбит/сдан 2025 йилда 4 400 Гбит/сга етказилди. Бу эса рақамли инфратузилманинг техник имкониятлари сезиларли даражада кенгайганини кўрсатади.

Айтиш жоизки, инфратузилмани ривожлантириш билан бир қаторда, аҳоли учун интернет хизматларининг сифати ва қамровини кенгайтириш жуда муҳим. Айниқса, чекка ҳудудлар, ижтимоий объектлар ва транспорт йўналишларини тезкор ва барқарор интернет билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Мажлисда юқоридагилардан келиб чиқиб, ҳудудлар ва ижтимоий объектларни аҳоли тезликдаги интернет, аҳоли пунктларини кенг полосали мобил алоқа тармоғи билан қамраб олиш, халқаро аҳамиятга эга автомагистраль йўлларини мобил интернет билан таъминлаш, аҳоли пунктларининг оптик толали алоқа линиялари билан қамровини ошириш, “Рақамли Ўзбекистон — 2030” стратегиясининг 2026 йилга белгиланган мақсадли кўрсаткичларига эришиш бўйича амалга оширилаётган ишлар юзасидан асослантирилган тушунтиришлар бериш ҳақида рақамли технологиялар вазирига парламент сўрови юборилди.

Камбағалликдан фаровонлик сари

Депутатлар камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазири Б. Зоҳидовнинг “Камбағалликдан фаровонлик сари” дастури доирасида 2026 йилнинг биринчи ярмида амалга оширилган ишлар юзасидан ахборотини эшитди.

Таъкидланганидек, мамлакатимизда аҳоли фаровонлигини ошириш, камбағалликни қисқартириш, фуқароларни доимий ва даромадли меҳнат билан таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар изчил давом эттирилмоқда. Жорий йилнинг биринчи ярми якунларига қўра, мамлакатда камбағаллик даражаси 4,5 фоизга туширилди. Йил якунига қадар ушбу кўрсаткични 2,8 фоизгача қисқартириш мақсад қилинган.

Дастур доирасида 563 минг оила, яъни 2,3 млн. нафар аҳоли “Ижтимоий реестр”га киритилди. Уларнинг даромадларини оширишга қаратилган индивидуал режалар асосида қўрилган чора-тадбирлар натижасида 275 минг оила ёки 1,2 млн. нафар аҳоли камбағалликдан чиқарилди.

Вазир аҳолининг даромадли меҳнатга жалб этиш борасида ҳам муайян натижаларга эришилганини айтди. Хусусан, биринчи ярим йилликда 3,8 млн. нафар аҳоли даромадли меҳнат билан таъминланган.

Маҳаллаларда 103 мингта микролояиханинг ишга туширилиши натижасида 246,5 минг нафар аҳоли барқарор даромад манбаига эга бўлди. Камбағал оилаларни қўллаб-қувватлашда уларнинг нафақат даромадини ошириш, балки соғлиғи, таълими ва яшаш шароитини яхшилашга ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, биринчи ярим йилликда 939 минг нафар камбағал аҳоли тиббий қўриқдан ўтказилган. Камбағал оилалар фарзандларидан 49 минг нафари IT, инглиз тили, электрон тижорат, SMM ва график дизайн йўналишларидаги бепул курсларга жалб этилган.

Манзилли дастурлар доирасида 780 минг аёл, 641 минг нафар ёш ҳамда 22 минг нафар ногиронлиги бўлган шахс даромадли меҳнат билан таъминланган. Давлат ва хусусий касбий таълим ташкилотларида яна 51 минг киши касб-ҳунарга ўқитилган.

Аҳоли фаровонлигини таъминлашда маҳаллалар инфратузилмасини яхшилаш масаласига ҳам устувор аҳамият берилмоқда. Шу мақсадда 70 та туман ва 1 245 та маҳаллада инфратузилмани ривожлантириш учун 9 трлн. сўм маблағ ажратилган. Айни пайтда 3,2 мингта объектдан 2,4 мингтасида қурилиш ишлари олиб борилмоқда.</

ЮКСАК ҲУРМАТ ВА ЭЪТИБОР НАМУНАСИ

Ишонч

Анор МАХМУДОВА,
Гурлан туманидаги 5-умумтаълим мактаби директори, Ўзбекистон Қаҳрамони:

— Ҳар йили касб байрамимизда Президентимизнинг биз, ўқитувчи ва мураббийларга йўллаган табригини эшитиб, касбимга бўлган меҳрим ортади. Йиллар давомида устозликнинг машаққатларини билган муаллим сифатида мамлакатимизда мазкур соҳага алоҳида эътибор ва ғамхўрлик кўрсатилаётганидан хурсанд бўламан.

Илк бор ўқитувчи сифатида мактаб остонасидан кириб келган кунимни ҳамон эслайман. Синфдаги болаларнинг беғубор нигоҳларига боқиб ўқитувчилик оддий юмуш, шунчаки фаолият эмас, тақдирим эканини англаганман. Мана, педагогик фаолиятимни бошлаганимга ҳам олтмиш йилдан ошди. Қирқ йилдан буён Гурлан туманидаги 5-мактабга раҳбарлик қилиб келяман. Йиллар ўтди, ўқувчилар алмашди, мактаблар, дарс услублари, ўқув қуроллари ўзгарди. Аммо ўқитувчилик касбининг энг асосий моҳияти — бола қалбига йўл топиш, унга билим ва тарбия бериш, ўз кучига ишонч уйғотиш ўзгаргани йўқ.

Иш фаолиятим бошланган ўша йиллар билан бугунги таълим ўртасида ер билан осмон қадар фарқ бор. Илгари ўқитувчи, асосан, дарслик, дафтар, бўр ва доскага таянарди. Бугун замонавий технологиялар, электрон ресурслар, рақамли таълим имкониятлари катта. Жорий йилда вилоятимиздаги 103 та таълим муассасасида қурилиш-таъмирлаш ишлари учун қарийб 750 млрд. сўм маблағ ажратилди. Яқинда “Йил ўқитувчиси” танловининг шахар ва туман босқичларида ғолиб бўлган педагогларнинг ҳар бири базавий ҳисоблаш миқдорининг 1400 баъавари, яъни 616 млн. сўм миқдоридagi пул мукофоти билан рағбатлантирилди. Буларнинг барчаси ўқитувчи меҳнатига юксак ҳурмат ва эътиборнинг яна бир намунасидир.

Ўқитувчи ва мураббийларга муносабат ҳақида сўз кетар экан, бугунги куннинг йўриғи, таълимга эътибор ва талаблар бутунлай янгича эканини таъкидлаш жоиз. Зеро, соҳадаги сифат ўзгаришлари, аввало, ўз касбига садоқатли, изланувчан ва фидойи педагогларнинг машаққатли меҳнатига таянади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида мамлакатимиз таълим тизимида янги босқич бошланди. Ўқитувчи ва мураббийларнинг жамиятдаги қадри, мақоми ва шаъ-

нини юксалтириш, уларнинг эркин ва муносиб шароитларда меҳнат қилиши учун зарур имкониятларни яратиш давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланди. Хусусан, “Педагогнинг мақоми тўғрисида”ги Қонун имзолангани, аттестация тизимининг рақамлаштирилиб, шаффоқлаштирилгани маҳоратли ва билимли ўқитувчиларга кенг йўл очди. Бугунги кунда миллий ва халқаро сертификатга эга, изланувчан муаллимлар учун 20 фоиздан 50 фоизгача, олис ҳудудлардаги фидоко-

рона хизматлари учун эса 100 фоизгача махсус устамалар ажратилмоқда. Бу каби рағбат ва эътибор устозу мураббийларнинг ўз касбидан фахрланишига ва янада юқори марраларни забт этишига куч ҳамда илҳом бағишлаётгани айти ҳақиқат.

1 октябрь — Ўқитувчи ва мураббийлар куни муносабати билан тайёрланган махсус саҳифамизда илм беришдек савобли ишга умрини бағишлаган фидойи замондошларимизнинг машаққатли ва шарафли меҳнатини ёритишга эътибор қаратдик.

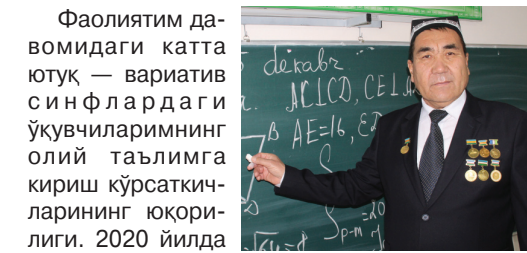
БИЛИМ — ФАРОВОН ҲАЁТ АСОСИ

Азимбой САПАРБАЕВ,
Амударё туманидаги 36-умумий ўрта таълим мактаби математика фани ўқитувчиси, Ўзбекистон Республикаси халқ ўқитувчиси:

— Ўқитувчилик — умрим мазмуни. Бугун таълим берган ўғил-қизлар орасида олий маълумотли шогирдларим сони 1 900 нафарга етгани мен учун улкан шараф.

Албатта, бу натижалар бир кунлик меҳнат маҳсули эмас. Йиллар давомидаги изланиш, устозларга хос сабр-тоқат, ота-оналар билан ҳамкорлик ва энг муҳими, болаларга бўлган ишонч натижасидир.

Йиллар давомида математика фанига қизиққан ёшларни қўллаб-қувватлаш, уларни фан олимпиадаларига ва олий таълимга тайёрлашга ҳаракат қилдим. 2018/2019 ўқув йилида шогирдларим Б. Тўлибоев ва С. Қадамбоев математика фанидан олимпиадаларда биринчи ўринларни эгаллади. Кейинги йилларда ҳам шогирдларим фан олимпиадасининг республика босқичларида совринли ўринларни қўлга киритишди.

Фаолиятим давомидаги катта ютуқ — вариатив синфлардаги ўқувчиларимнинг олий таълимга кириш кўрсаткичларининг юқорилиги. 2020 йилда 33 нафар ўқувчининг 29 нафари, яъни 88 фоизи олий таълимга қабул қилинди. Кейинги йилларда ҳам бу натижа барқарор давом этди. Утган икки ўқув йилида вариатив синф битирувчиларининг барчаси олий таълим муассасаларига ўқишга кирди.

Энг қувонарлиси, 2025/2026 ўқув йилида дарс берган 11-“Б” технология йўналишидаги вариатив синфининг 25 нафар битирувчининг барчаси талаба бўлди. Уларнинг

Ҳикматлар

*Ўқув қайда бўлса, удуғлик бўлур,
Билим қайда бўлса, буюклик бўлур.*

Юсуф Хос ҲОЖИБ

*Ҳаёт йўлида биринчи масала —
мактаб масаласидир.*

ФИТРАТ

ЭНГ УЛУҒ ВА ШАРАФЛИ ИШ

Сурур

Зухра ШОДИЕВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент:

— Бугун юртимизда таълим ва тарбия масаласига давлат тараққийнинг устувор йўналишларидан бири сифатида қаралмоқда. Шу боис мактабларда нафақат таълим бериш сифати, балки ўқитувчининг меҳнат қилиши, ўз устида ишлаши ва касбий салоҳиятини намоён этиши учун зарур шароитларни яратишга ҳам алоҳида эътибор берилаяпти. Муаллимнинг қадри юксалган сари мактабнинг нуфузи, илм-маърифатга бўлган муносабат ва таълимнинг жамиятдаги аҳамияти ҳам ортиб бормоқда.

Отажоним устозлар ҳақида гап кетса, “Ўқитувчи — жамиятнинг энг зиёли кишиси”, дерди. “Фидокорона хизматлари учун” ордени соҳиби, иқтисодиёт фанлари доктори, профессор Турсун Шодиев кўп йиллар Тошкент

молия-иқтисодиёт институти (ҳозирги Тошкент давлат иқтисодиёт университети)да фаолият кўрсатди. Кейинчалик умрининг охиригача Тошкент халқаро Вестминстер университетидида ишлади. 2003-2004 йилларда АКШнинг Лос-Анжелес шаҳрида joyлашган Калифорния университетига бакалаврият талабаларига инглиз тилида Экономика, Микроиқтисодиёт ва Ўзбекистон иқтисодиёти фанларидаги сабоқ берди. Халқаро олимлар ҳамжамиятида танилиб, жаҳон банкининг Вашингтондаги институти, Вена бирлашган институти, Туркиянинг Анкара, АКШнинг Мичиган, Буюк Бри-

танининг Вестминстер университетларида менежмент ва бизнес курслари бўйича малака оширди.

Отамнинг маслаҳати билан Тошкент давлат иқтисодиёт университетига, кейин аспирантурага ўқишга кирдим. Айни пайтда Халқ демократик партияси фракцияси томонидан иккинчи марабта Олий Мажлис Қонунчилик палатасига депутат бўлиб сайландим. Отам тўсиқлар, муаммолар қийнаган пайтда чекинмай, ўзининг тоғдек саботини намоён этарди. Оилада бир-биримизга меҳр-оқибатли, катталарга ҳурмат-эътиборли, ёшларга меҳрибон бўлиш кераклигини доим уқтирарди. Илм-фан фидойисини, заҳматқаш олим Турсун Шодиев ҳозир ҳаёт бўлганида бугунги имкониятлардан фойдаланиб, улкан орзуларини рўёбга чиқаришга эришарди...

ИЛМ ОРТИДАН ҚАДР ТОПГАН МУАЛЛИМ

Устоз ҳақида янги гап айтиш нияоятда мушкул. Уларни қанча эъзозласак, эҳтиром кўрсатсак кам. Сабаби, устоз — қўлимизга қалам тутган, ҳаёт дарсидан сабоқ берган машаққатли касб фидойисидир.

Ўрнак

Карманалик Дўстмурот Ачиловнинг узок йиллик педагогик фаолияти, изланишлари ва сабоқлари бугун юртимизнинг турли соҳаларида меҳнат қилаётган минглаб шогирдлари мисолида ўз аксини топмоқда. У Кармана туманининг Жалойир қишлоғидаги 21-мактабда кимё-физика фанларидан дарс беради. 2014 йилда “Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси”, 2023 йилда “Ўзбекистон Республикаси халқ ўқитувчиси” унвонларига сазовор бўлган.

— Ҳар йили мактабимизни ўртача 50 — 60 нафар ўғил-қиз тамомлайди, — дейди у. — Бу қирқ йиллик меҳнат фаолиятимда 2000 нафардан ошдиқроқ ёшларни ташкил этади.

Устознинг сўзларида заррача муболага йўқ. Ишонмасангиз, жорий йилги кўрсаткичларга эътибор қаратинг. Мактабдаги кимё-биология фанларига ихтисослаштирилган синфни 41 нафар ўқувчи тугаллаб, шуларнинг 34 нафари мамлакатимиздаги тиббиёт ва кончиликка ихтисослаштирилган олий таълим муассасаларининг тала-

баси бўлди. Уч нафари 189 баллик маррани эгаллаган. Бундай мисолларни қирқ йиллик фаолиятининг ҳар бир йилидан келтириш мумкин. Масалан, 2019 йилда кимё фанидан республика олимпиадасида ғолибликни қўлга киритган 9-синф ўқувчиси Бобур Аҳатов ҳам устознинг шогирдларидан бири. Яна бир шогирди Жасур Мустафоев эса Д. И. Менделеев номидаги халқаро кимё олимпиадасида қумуш медални қўлга киритган. Устоз ақинда Кармана туманида “Йил ўқитувчиси” танлови ғолиби — Дилдора Раззоқова билан ҳам ўз шогирди сифатида ҳақли равишда фахрланамди.

— Устознинг наинки билим, балки пе-

дагогик маҳорати ҳам ўқувчилик давримизданоқ бизга андоза бўлган, — дейди Дилдора Раззоқова. — Бугун шуни англаб турибмизки, бунинг ортида тинимсиз изланиш ва меҳнат ётибди.

“Табиий ва аниқ фанлардан баъзи масалаларни ечишда педагогик технология усулларидан фойдаланишнинг методик асослари” (2017 йил) мавзуси бўйича услубий қўлланма, кимё фанидан барча синфларнинг икки вариантда “Мавзулаштирилган тестлар тўплами” китоби ҳам Дўстмурот Ачиловнинг изланишлари самараси.

Педагоглар фаолияти улкан масъулият билан боғлиқ ва уларни келажақ меъморларига қиёслаш мумкин. Дўстмурот Ачилов каби устозларнинг йиллар давомида тўплаган тажрибаси, шогирдлари ва таълим тараққиётига қўшаётган ҳиссаси бугун ҳам, эртага ҳам ўз самарасини бериши, янги авлодларни камолга етказишда муҳим пойдевор бўлиши, шубҳасиз.

Темур ЭШБОВ
(«Халқ сўзи»).

Ифтихор

Сухроб ТИЛОВОВ,
Қамаши туманидаги 65-умумтаълим мактаби муаллими,
«Йил ўқитувчиси» танлови ғолиби:

— Педагогик фаолиятимни қишлоқ мактабиди бошлаганман. Дастлаб атиги 9 соат дарс оқламаси билан ишладим. Маошим кундалик эҳтиёжларимни зўрға қоплаган даврларни ҳам бошдан кечирдим. Мамлакатимиз етакчиси ташаббуси билан таълим соҳасида бошлангун дунёдаги ўқитувчилар ҳаётини тубдан ўзгартариб юборди. Бу ғамхўрликлар самараси ўлароқ ҳар бир дарсга пухта тайёрланиш, замонавий педагогик технологияларни ўрганиш, ҳуқуқ фанини чуқур эгаллаш, илмий изланиш олиб бориш ва тажриба орттириш кундалик ишимга айланди. Йиллар давомида олиб борилган шу сазй-ҳаракатлар ўз самарасини бериб, бугун ҳуқуқ фанидан олий тоифали ўқитувчи даражасига етдим.

Давлатимиз томонидан соҳага қаратилаётган эътибор тўғрйли турли устамалар ва қатор рағбатлантиришлар жорий этилди. Ўқитувчи меҳнати кадр топди, яхши ишлаган мутахассис кўп маош ола бошлади. Таълим тизимидаги бундай янгиланишлар менга илҳом берди. Ҳуқуқ фанига оид 5 та китоб ва ўқув қўлланма, жумладан, “Жамоатчилик

назорати ва иштироки — фуқаролик жамияти қуриш омил” номли рисола, “Ҳуқуқшунослик 8, 9-синф” тестлар тўплами, “Ҳуқуқшунослик” тестлар китоби, “Давлат ва ҳуқуқ асослари 10-синф” умумий қўлланма, “Давлат ва ҳуқуқ асослари 8, 9-синф” тестлар тўпламини ёзиб, таълим тараққиётига ўз ҳиссамни қўшдим.

Адлия вазирлиги ҳамда Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳамкорлигида ташкил этилган “Энг яхши ҳуқуқ ўқитувчиси” танловининг 2025 ва 2026 йиллардаги Қашқадарё вилояти босқичида биринчи ўринни эгаллашим ҳам тинимсиз изланишларимнинг амалий ифодасидир. Республика босқичида эса “Энг яхши нотик” номинацияси ғолиби бўлдим. Ўқитувчиликнинг энг катта натижаси фақат диплом, сертификат ёки мукофот эмас. Ўқувчиларининг олий таълим муассасаларига кириб, ўз келажагини қураётганини қўриш устоз учун энг катта бахтдир.

Қайднома

БУ ОЙДАН БОШЛАБ НИМАЛАР ЎЗГАРАДИ?

Мамлакатимизда бугундан бошлаб кучга кирадиган қонунчиликдаги ўзгаришлар нималардан иборат? Қуйида улар орасидан айрим муҳим маълумотларни тақдим этамиз.

Солиқ органларида хавф даражаси паст ҳамда ҚҚС гувоҳномаси фаол бўлган ташқи иқтисодий фаолият иштирокчиларига товарларни импорт қилишда тўланадиган ҚҚС суммаларини ўзаро ҳисобга олиш имконияти яратилади.

Товарлар экспортида назорат жараёнларининг рақамлаштирилиши ва такомиллаштирилиши ҳисобига божхона расмийлаштируви, фитосанитария сертификати ва фумигация ҳамда товарнинг келиб чиқиш сертификати учун йўғим ва тўловлар миқдори 30 фоиз камайтирилади.

Вактинчалик бошпана ва ижтимоий тикланиш марказларига жойлаштирилган бошпанасиз шахслар ишсиз деб эътироф этилади. Уларни касбга ўқитиш бўйича туман (шаҳар) камбағаллиқни қисқартириш ва бандликка кўмаклашиш бўлимлари орқали ваучерлар ажратилади.

Ягона интерактив давлат хизматлари порталида (Ягона портал) қуйидаги хизматлар жорий этилади: — жисмоний ва юридик шахсларга ўзига мулк ҳуқуқи асосида тегишли бўлган кўчмас мулк ва автотранспортларни гаровга ёки ипотекага қўйишга, шунингдек, уларни бегоналаштиришга таъқиқ қўйиш ёки уни бекор қилиш; — фуқароларнинг ўз номига расмийлаштирилган ва фойдаланилаётган телефон рақамлари ва банк карталари тўғрисида маълумот олиш ва ушбу жараёни бошқаришнинг қуйидаги имкониятларини яратиш:

— телефон рақамини муайян муддатга нофаол ҳолатга ўтказиш (фаоллаштириш) ва ўзи фойдаланмаётган телефон рақамларига хизмат кўрсатишни тўхтатиш ҳақида аризалар киритиш; — телефон рақами уланган пуллик хизматлар ҳақида маълумот олиш; — банк карталарини блоклаш (ёпиш) ҳақида эмитентга аризалар юбориш; — фуқаронинг номига янги нота-риал ҳаракат расмийлаштирилган-да автоматик тарзда уни Ягона портал орқали хабардор қилиш ва улар ҳисобини юритиш.

Қон билан ишлаш хизмати ташкилотларида қон маҳсулотларини мажбурий тартибда 2 босқичли скрининг текширувидан ўтказиш тизими йўлга қўйилади.

Мазкур хизмат ташкилотларида қон маҳсулотлари хавфсизлиги ва сифатини таъминлаш бўйича барча техник ва тиббий жараёнларни тартибга солувчи стандарт операцион жараёнлар ҳамда хавфсизлик баённомалари жорий қилинади.

«Халқ сўзи».

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1042. 17 780 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоסי келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юқлаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Девонхона 71-259-74-51; котибхона 71-259-74-53;
эълонлар 71-259-74-87.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 01.57 Топширилди — 02.10 1 2 3 4 5 6